

Guerra i exili

El juliol de 1936 els militars espanyols se subleven contra la legitimitat democràtica que representava la II República. La insurrecció és vençuda a Catalunya en 48 hores, però no a l'Estat espanyol. Esclata l'anomenada Guerra Civil espanyola, conflicte que s'estendrà al llarg de tres cruels anys i que serà interpretat com l'assaig general de les grans potències previ a la II Guerra Mundial. Durant tota la guerra ERC retingué la presidència de la Generalitat, la Conselleria Primera, la Conselleria de Governació i, des del setembre de 1936, la de Finances. La Guerra Civil acaba el 1939 amb el triomf de l'exèrcit feixista del general Franco.

S'inicia aleshores una obscura època de repressió política i social que es perllongarà durant prop de 36 anys de dictadura, etapa coneguda amb el nom de Franquisme (1939-1975). Dels més de 70.000 militants d'ERC, la meitat s'exilien i una quarta part són empresonats, executats o han mort a la guerra. El president Lluís Companys és lliurat per la Gestapo al govern feixista espanyol, que l'afusella vilment a Montjuïc el 15 d'octubre de 1940.

L'any 1945, el Congrés d'ERC, reunit a l'exili a Tolosa de Llenguadoc, nomena l'exconseller Josep Tarradellas secretari general, càrrec que abandona el 1954 quan és escollit president de la Generalitat a l'exili en substitució de Josep Irla. La Secretaria General d'ERC passa aleshores a mans de Joan Sauret.
